

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ЮТАЗЫ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
ЮТАЗЫ АВЫЛ БАШКАРМА
КОМИТЕТЫ**

423962, Ютазы авылы,
Дмитров урамы, 2
тел. 4-00-91
факс: 8 (85593) 4-00-93

**РЕСПУБЛИКА ТАТАРСТАН
ЮТАЗИНСКИЙ СЕЛЬСКИЙ
ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ
ЮТАЗИНСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА**

423962, с. Ютаза,
ул. Дмитрова, д.2
тел. 4-00-91
факс: 8 (85593) 4-00-93

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

№23

КАРАР

«30» октября 2017 года

Ютазы авыл жирлеге зиратларын карап
тоту кагыйдэләрен раслау турында

1996 елның 12 гыйнварындагы «Жирләү һәм жирләү эше турында» 8-ФЗ санлы һәм 2003 елның 6 октябрдәге «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 131-ФЗ санлы федераль законнарга, 2005 елның 12 декабрдәге «Татарстан Республикасында яңа төзелгән жирлекләрдә жирле эһәмияттәге мәсьәләләргә хәл итү тәртибе турында» 124-ТРЗ санлы Татарстан Республикасы Законына, Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының «Ютазы авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына таянып, Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы Ютазы авыл жирлеге Советы **карап итте:**

1. Ютазы авыл жирлеге зиратларын карап тоту кагыйдэләрен расларга.
2. Әлеге карарны Ютазы авылы, Дмитров ур., 2 йорт адресы буенча урнашкан махсус жиһазландырылган мәгълүмат стендында һәм Ютазы муниципаль районының рәсми сайтында www.yutaza.tatar.ru веб-адрес буенча Интернет мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә игълан итәргә; Татарстан Республикасы хокукый мәгълүмат рәсми порталында : <http://pravo.tatarstan.ru> веб-адрес буенча урнаштырырга.
3. Әлеге карарның үтәлешен үз контролемдә тотам.

Ютазы авыл жирлеге башлыгы:

Н.Ф.Жәләев

2017 елның 30октябрәндәге

Ютазы авыл җирлегә Башкарма комитеты карарына
кушымта

**ЮТАЗЫ АВЫЛ ҖИРЛЕГЕ
ЗИРАТЛАРЫН КАРАП
ТОТУ КАГЫЙДӘЛӘРЕ**

1. ГОМУМИ НИГЕЗЛӘМӘЛӘР

- 1.1. Зират-кремациядән соң мәетләренә җирләү өчен урыннарны (территорияләренә) үз эченә алган шәһәр төзелешә комплексы яки объект. Гамәлдәгә санитар нормалар нигезендә, үлгән кешеләрнең мәетләрен (жәсәдләрен) күмү бары тик зиратларда гына рәхсәт ителә.
- 1.2. Ютазы авыл җирлегә зиратлары һәм зиратлар биләгән җир кишәрлекләре Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының "Ютазы авыл җирлегә" муниципаль берәмлегә милкәндә.
- 1.3. Зиратлар көн саен: майдан сентябрьгә кадәр - 8 сәгатътән 18 сәгатъкә кадәр, октябрьдән апрельгә кадәр - 8 сәгатътән 16 сәгатъкә кадәр ачык. Үлгән (вафат булган) кешеләрнең мәетләрен (мәетләрен, жәсәдләрен) җирләү (алга таба - үлгән кешеләрне күмү) көн саен 10 сәгатътән 16 сәгатъкә кадәр башкарыла.
- 1.4. Зиратларның территорияләре юллар белән участокларга бүленә. Юлларда участок номерлары күрсәткечләре билгеләнә. Зиратка төп керү урынында аның Ютазы авыл җирлегә башлыгы тарафыннан расланган схематик планы, административ биналар, участоклар, юллар, мактаулы участоклар, гомуми кулланылыштагы урыннар һәм башка ритуаль хужалык объектлары билгеләнә.
- 1.5. Ирекле территориясә күпләп күмелгән зиратлар ачык дип атала.
- 1.6. Зиратның статусы Ютазы авыл җирлегә Башкарма комитетының хокукый акты белән билгеләнә.
- 1.7. Мәетне күмү өчен җир участогы билгеләнгән нормалар буенча бирелә (кагыйдәләргә 1 нче кушымта). Бирелгән җир участогы чикләрендә күмелгәннән соң, каберләү корылмалары расланган күләмнәр һәм характеристикалар нигезендә һәм әлегә Кагыйдәләрдә билгеләнгән тәртиптә билгеләнә ала.

**2. МӘРХҮМНӨРНЕ КҮМҮ ҺӘМ КАБЕРЛӘҮ КОРЫЛМАЛАРЫН УРНАШТЫРУ
ТӘРТИБЕ**

- 2.1. Мәрхүмне зиратта күмү үлгән кешенәң үлемә турындагы дәүләт таныклығын күрсәткәндә башкарыла.
- 2.2. Зиратларны күмүгә рәхсәт Ютазы авыл җирлегә башкарма комитеты аша рәсмиләштерелә, кагыйдә буларак, җирләнәчегә кадәр бер тәүлек кала, дин һәм милли гореф-гадәтләренә исәпкә алып, җирләнә.
- 2.3. Зиратларны күмүгә җир кишәрлекләре бүлөп бирү күмүгә рәхсәт алган вакытта рәсмиләштерелә.
- 2.4. Ачык зиратларда яки гамәлдәгә зиратларның өстәмә бүлөп бирелгән кишәрлекләрендә җирләү, кагыйдә буларак, эзерләнгән каберләр саны буенча эзлекле тәртиптә башкарыла.
- 2.5. Барлык зиратларда да мәетне күмү элекке күмелгән мизгелдән 20 ел үткәннән соң рәхсәт ителә һәм каберләре теркәлгән гражданның (оешмаларның) язмача гаризасын биргәндә башкарыла.
- 2.6. Туганлык участогының буш урынында күмелү Ютазы авыл җирлегә башкарма комитеты тарафыннан бу участкадагы каберлекләр теркәлгән гражданның (оешмаларның) язмача гаризасы буенча рәхсәт ителә.

Туганлык участкаларында урналарны жирләү Ютазы авыл жирлегә башкарма комитеты тарафыннан рөхсәт ителә һәм, элек күмелү вақытына карамастан, гражданныр (оешмалар) гаризасы буенча башкарыла.

2.7. Билгеләнгән тәртиптә хужасыз дип табылган каберлекләр гомуми нигезләрдә башкарыла.

2.8. Архив документлары булмаган туганныр каберлекләренә яисә мондый каберлекләрдә буш урыннарға якин туганнырының язма гаризалары (туганлык дәрәжәсә һәм милеккә хокук - һәйкәлләр, киртәләр һ.б. кабер корылмалары - тиешле документлар белән, ә алар булмаганда - суд карары белән) Ютазы авыл жирлегә башкарма комитеты рөхсәтә белән туганнырының язма гаризалары нигезендә башкарыла.

2.9. Зират хезмәткәрләре күмгән вақытта кабер калкулыгында үлгән кешенең фамилиясен, исемен һәм атасының исемен, үлү датасын һәм теркәү номерын күрсәтеп билгә куела.

2.10. Зиратның һәр каберлегә зиратның 1нче номерлы китабында жирләү урыны һәм каберлегә өчен бирелгән номерларны һәм күләмнәрен күрсәтеп теркәлә (Кагыйдәләргә № 2 кушымта). Каберлекләренә теркәүнең 1 нче номерлы китабы Ютазы авыл жирлегә Башкарма комитетында мәңгә саклана.

Күмүне гәмәлгә ашыручы гражданнырға (оешмаларға) билгеләнгән үрнәктәгә таныклык бирелә (Кагыйдәләргә 3 нче кушымта).

Ютазы авыл жирлегә башкарма комитеты житәкчесә тарафыннан һәр аерым очракта башка гражданнының каберен яңадан рәсмиләштерү карала.

2.11. Ютазы авыл жирлегә зиратларында кабер салу эшләре Башкарма комитеты карары буенча, эшләр башланыр алдыннан һәм алар тәмамланганнан соң зиратны караучы тарафыннан урнаштыру эшләрен башкаруның технологиясен мәжбүри рәвештә тикшереп тору буенча башкарыла. Кабер салу корылмаларын урнаштыру буенча эшләренә башкару технологиясен контрольдә тоту тәртибә зиратны караучы тарафыннан билгеләнә.

Өгәр дә жайланманың технологиясен үтәмәү кабер өстендәгә корылмаларға, инженерлык челтәрләренә, аллея, юлларға, яшел үсентеләргә яки тышкы төзекләндерүнең башка объектларына зыян китерүгә (бозуга, юк итүгә) китерсә, эшләренәң заказчысы зират караучысы билгеләнгән тәртиптә төзелгән дефект акты нигезендә китерелгән зыяны тулы күләмдә капларға тиеш.

2.12. Өзерләнә торган һәм куела торган кабер өемнәре башка күмелгән урыннарға керүгә һәм зиратны төзекләндерү һәм яшелләндерү буенча эшләр башкаруга комачауламаска тиеш.

2.13. Кабер өемнәре бирелгән жир участогы чикләрендә билгеләнә.

2.14. Гражданныр (оешмалар) тарафыннан билгеләнгән кабер корылмалары аларның милкә булып тора.

2.15. Каберлекләр, стелалар, мемориаль такталар, башка истәлеклә билгеләр һәм кабер өемнәре кую тыела.

2.16. Яңа яки кабер өсте корылмаларына, чыннан да, үлгән кешеләр турында мәгълүматларны чагылдырмый торган биографик мәгълүматлар язылган язучулар килү тыела.

2.17. Зиратны караучы рөхсәтеннән башка таләпләргә туры килми торган каберләү корылмаларын урнаштырган гражданныр, әлегә кисәтү алганнан соң, 20 көн эчендә аларны сүтү турында язмача кисәтелә, шуннан соң Ютазы авыл жирлегә башкарма комитеты төзегән комиссия тарафыннан аларны демонтажлау турында Карар кабул ителә.

2.18. Куелган таләпләргә туры килми торган кабер өстендәгә корылмаларны сүтү, аларны билгеләнгән затлардан баш тартканда яисә читләштергәндә, рөхсәт ителгән житешсезлекләренә бетерүдән баш тарткан очракта, Ютазы авыл жирлегә башкарма комитеты тарафыннан башкарыла.

2.19. Кабер өстендәгә корылмаларны сүткәннән соң зиратны караучы аларны урнаштырган кешеләргә, зират территориясеннән аларның компонентларын алып чыгу кирәклегә турында язмача хәбәр итә.

Бер ел дөвамында демонтажланган кабер өеме корылмалары билгеләнгән тәртиптә хужасыз дип таныла һәм икенчел эшкәртү өчен махсуслаштырылган предприятиеләргә тапшырыла яки утильләштерелә.

2.20. Элек билгелэнгән кабер өстендәге корылмаларны саклауга кабул итү яктар килешүе белән билгеләнә торган аларның бәясен яңадан бәяләгәннән соң башкарыла.

3. ЗИРАТНЫ КАРАУЧЫ ВАЗЫЙФАСЫ

3.1. Зиратны караучы зиратны тиешле тәртиптә тотарга һәм тәэмин итәргә бурычлы:

- каберләргә вакытында эзерләү, үлгәннәргә күмү, теркәү билгеләрен исәп-заказ нигезендә имзалау;
- жәмәгать бәдрәфләре эше, аллеялар, автомобиль юллары һәм гомуми кулланылыштагы башка хужалык участкалары эше;
- Ютазы авыл жирлегә башкарма комитеты тарафыннан расланган Кагыйдәләр буенча каберне карау өчен вакытлыча инвентарь (көрәк, чиләк, лейка, тырма һ. б.) бирү;;
- күмү өчен жир кишәрлегенә бүлеп бирелгән нормаларны һәм каберләргә эзерләү кагыйдәләрен үтәү;;
- дәүләт саклавында булган хәрби каберләргә һәм каберләргә тиешле тәртиптә тоту;
- янғын куркынычсызлыгы кагыйдәләрен үтәү;
- күренеп торган урында югарыдагы оешмаларның чын кагыйдәләрен, адресларын һәм телефоннарын элү.

4. КАБЕРЛӘРНЕ, КАБЕР КОРЫЛМАЛАРЫН КАРАП ТОТУ

4.1. Күмелгән гражданның (оешмалар) корылмаларны һәм яшел үсентеләргә (рәсмиләштерелгән кабер холмы, һәйкәл, цоколь, чөчәк түтәлләргә, күмелгән урыннар турында кирәкле белешмәләр) үз көчләргә белән тотарга тиеш.

4.2. Жирләнүләр, шулай ук жирләнүләрне тиешенчә карау турында мәгълүматлар булмаганда, алар хужасыз дип таныла.

Зиратны караучы хужасыз дип тану өчен бурычлы:

Ютазы авыл жирлегә башкарма комитеты вәкилләрен жирләнү һәм каберләнү корылмаларының хужасызлыгы турында акт төзү өчен чакыртырга;

кабер өстенә Ютазы авыл жирлегә башкарма комитеты тарафыннан зиратларны жирләнү тәртипкә китерү һәм мөрәжәгать итү кирәклегә турында кисәтү белән табличка куярга;

жирсез жирләнүнең яки кабер өстендәге корылманың тарихи-мәдәни кыйммәтә билгеләнгән очракта, аның сакланышын, тарихи һәм мәдәни һәйкәлләргә саклау һәм алардан файдалану турындагы законнар нигезендә, тәэмин итәргә кирәк;

кызыксынган затлар булмаса, бер елдан артык жирләнүнең тарихи-мәдәни кыйммәтләрен һәм материалларны Ютазы авыл жирлегә башкарма комитетына, милекне хужасыз дип тану турында судка гариза бирү өчен, тапшырырга;

суд карары законлы көчкә кергәннән соң хужасыз кабер корылмалары сүтеләргә тиеш, ә жир участогы гомуми нигезләрдә кулланыла.

4.3. Кабердә ниндидер кабер өсте корылмалары (һәйкәлләр, цоколла, койма, трафарет һ.б.) юк икән, ә каберсез калган очракта, Ютазы авыл жирлегә башкарма комитеты вәкиле комиссиясә кабернең торышы турында акт төзи.

Кабер өстенә Ютазы авыл жирлегә башкарма комитеты тарафыннан зиратларны жирләнү тәртипкә китерү һәм мөрәжәгать итү кирәклегә турында кисәтү белән табличка куярга;

Ел үткәннән соң, каберне тәртипкә китермәгән очракта, Ютазы авыл жирлегә башкарма комитеты комиссиясә әлегә кагыйдәләргә туры китереп, әлегә урынны гомуми нигезләрдә күмү өчен куллану мөмкинлегә турында Карар кабул итә.

5. МАКТАУЛЫ КҮМЕЛҮЛӘР

5.1. Мактаулы күмелүләр дәүләт һәм жәмгыять алдында зур казанышлары һәм аерым казанышлары булган вафат (һәлак булган) гражданның истәлеген мәңгеләштерү өчен бердәм мемориаль комплекслар булдыру максатларында билгеләнгән.

Мактаулы күмелүләргә жир кишәрлекләргә бүлеп бирелә торган урынның күләме түбәндәгечә:

- бер күмү өчен-1,5 м x 2,0 м;

- аннан соң туганнар күмелгән очракта-2,0 м х 3М.

5.2. "Жирләү һәм жирләү эше турында" РФ Федераль законы нигезендә үлгән кешенең мәетенә карата лаеклы мөнәсәбәт буенча гамәлләр хәл итү вәкаләтләре бирелгән вафат булган яисә башка затларны бу хакта үз теләге белән белдергәндә, мактаулы участка күмүгә хокук үлгәннәрнең түбәндәге категорияләренә бирелә:

Советлар Союзы Герое, Россия Федерациясе Герое, Социалистик Хезмәт Герое исеменә лаек булган;

Ленин ордены, Изге апостол Андрей Первозванный ордены, I, II, III һәм IV дәрәжә "Ватан алдындагы хезмәтләре өчен" орденнары, 1, 2 һәм 3 дәрәжә Дан орденнары, 1, 2 һәм 3 дәрәжә Хезмәт Даны орденнары, 1, 2 һәм 3 дәрәжә "Кораллы Көчләрдә Ватанга хезмәт иткән өчен" орденнары, 1, 2 һәм 3 дәрәжә "Ватан алдындагы казанышлар өчен" орденнары белән бүләкләнгән;

Ленин премиясе, СССР Дәүләт премиясе, Россия Федерациясе (РСФСР) Дәүләт премиясе лауреатларына;

Олимпия уеннары чемпионнары.

5.3. Мактаулы участка жирләү хокукы Ютазы авыл жирлегенә Башкарма комитетының хокукый акты нигезендә, кызыксынган гражданның, ижтимагый оешмалар һәм юридик затлар үтенечнамәсе буенча түбәндәге гражданның бирелә:

Россия Федерациясенең һәм Татарстан Республикасының башка хөкүмәт бүлекләре белән бүләкләнгән;

Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы, Ютазы муниципаль районы, Ютазы авыл жирлегенә һәм жәмгыять алдындагы казанышлары һәм мактаулы исеменә булган.

5.4. Мактаулы участка жирләнгән һәм әлеге Кагыйдәләрнең 5.2 пунктында күрсәтелгән категорияләргә кермәгән башка туганнарына, алар янәшәсендә мактаулы базада күмелү хокукы Ютазы авыл жирлегенә башкарма комитеты күрсәтмәсе буенча, башкаручыларның мөрәжәгатьләре нигезендә һәм туганнары (ирләре) булмаган очракта бирелә.

5.5. Әлеге Кагыйдәләрнең 5.2 пунктында күрсәтелгән затлар арасынан үлчеләрне жирләгәндә, теркәлгән никахта үлгән мизгелгә булган затлар арасынан жир кишәрлегенә жирләү иренен (иренен) туганнар күмелү мөмкинлеген исәпкә алып башкарыла.

5.6. Мактаулы участка күмелү хокукына ия булмаган затларны жирләгәндә жир кишәрлегенә бер күмелү исәбеннән бирелә.

Каберлеккә жир участогы Ютазы авыл жирлегенә башкарма комитеты күрсәтмәсе буенча, аерым хәлләрдә вафат булган кешенең ихтыяр белдерүе буенча башкаручының язмача мөрәжәгате нигезендә, туганнар каберлегенә исәбеннән башкарыла ала:

үлем мизгеленә вафат булган вакытта факттагы никах мөнәсәбәтләрендә озак вакытлар була, ул аларны теркәлгән никахка тиңләштерергә нигез бирә;

кайчан кемдер ялгыз якин туганнарының берсе гомер буе булган аерым привязанность к вафат булган;

бер үк вакытта үлемгә китергән очраклар булганда, кем белән дә булса якин туганнары.

5.7. Алдагы каберлекләр элек мактаулы участка вафат булган кешеләрнең каберләренә рөхсәт ителми.

5.8. Әлеге Кагыйдәләрнең 5.2 пунктында күрсәтелгән жәмгыять һәм дәүләт алдында зур казанышлары һәм аерым казанышлары булган, мактаулы кишәрлектә жирләүгә заказ рәсмиләштергәндә, гамәлдәге законнар нигезендә жирләнгән документлардан тыш, мәетләренә күмгән вакытта гадәти тәртиптә тапшырыла торган документлардан тыш, мәетләренә дәүләт һәм дәүләт алдында аерым казанышлары һәм аерым казанышлары булган затларның ихтыярын белдерүчеләр өстәмә рәвештә түбәндәге документларны тапшыралар:

Советлар Союзы Герое, Россия Федерациясе Герое, Социалистик Хезмәт Герое исеменә лаек булучылар өчен тиешле дәүләт бүләгенә-китап һәм грамота;

Ленин ордены, Изге апостол Андрей Первозванный ордены, "Ватан алдындагы казанышлары өчен" орденнары, дан, Хезмәт Даны орденнары, "Кораллы Көчләрдә Ватанга хезмәт иткән өчен" орденнары белән бүләкләнүчеләр өчен-Россия Федерациясе дәүләт бүләгенә тиешле таныклык яки орден кенәгәсе;

Ленин премиясе, СССР Дәүләт премиясе, Россия Федерациясе (РСФСР) Дәүләт премиясе лауреатлары өчен - лауреат дипломы, Россия Федерациясе Хөкүмәте премиясен биерү һәм

лауреат исемен бирү турында Россия Федерациясе Хөкүмәте карары, премия бирү турында Россия Федерациясе Президенты Указы, премия бирү турында Россия Федерациясе Президенты Указы;

Олимпия уеннары чемпионнары өчен-Россия Федерациясе Физик культура һәм спорт буенча Федераль агентлык белешмәсе (йә аның варисы).

Күрсәтелгән документлар нотариаль таныкланган күчermәләр яки оригинал күрсәтеп башка күчermәләр рәвешендә тапшырыла.

Өлеге пунктта күрсәтелгән документлар булмаган очракта, архив оешмаларының белешмәләре кабул ителә.

Мәрхүмнең күренекле казанышлары һәм аерым казанышлары факты билгеле булган очракта, аның мәетен мактаулы участокта күрсәтелгән документлардан башка күмү рөхсәт ителә.

5.9. Россия Федерациясенә һәм Татарстан Республикасының башка хөкүмәт бүләкләре белән бүләкләнгән, Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы, Ютазы муниципаль районы һәм жәмгыять - мәрхүмнәрнең ихтыярын белдерүне үтәүче жәмгыять алдында казанышлары һәм аерым казанышлары өчен мактаулы исемнәргә ия булган гражданнырны жирлөгәндә:

билгеләнгән үрнәктәге гариза (№4 кушымта),

үлгәннәрнең казанышларын һәм казанышларын раслый торган тиешле документлар,

Ютазы авыл жирлеге башкарма комитеты карары (рөхсәт), мактаулы участокта жирләү турында.

Жирләү турында карар йә аерым документ рәвешендә, йә жирләү турындагы гаризада рөхсәт резолюциясе салу юлы белән Рәсмиләштерелгә Мөмкин.

5.10. Жир участогы бүлеп бирү өчен, иренәң (иренәң) мәетен күмүне исәпкә алып, алар арасында никах төзү турында таныклык тапшырырга кирәк.

Жир участогы бүлеп биргәндә, башка туганнарның мәетләрен күмүне исәпкә алып, Ютазы авыл жирлеге башкарма комитеты житәкчесенә рөхсәтен тапшырырга кирәк .

5.11. Соңыннан вафат булган икенче иренәң (иренәң) мәетен күмгәндә, мөрәжәгать итүче базар участогында жирләнгән хатыны (хатыны) белән янәшә өстәмә рәвештә бирелә: алар арасында язылышу турында таныклык (акт язмасы күчermәсе),

кабат никахның булмавы турында паспорт мәгълүматлары.

Башка мәрхүм туганнарының мәетләрен күмгәндә, элек мактаулы участокта күмелгәннәр белән янәшәдә өстәмә рәвештә тәкъдим ителәләр:

билгеләнгән үрнәктәге гариза (№4 кушымта),

Ютазы авыл жирлеге башкарма комитеты житәкчесе карары (рөхсәт). Жирләү турында карар йә аерым документ рәвешендә, йә жирләү турында гаризада рөхсәт резолюциясе салу юлы белән Рәсмиләштерелгә Мөмкин;

туганлык мөнәсәбәтләрен раслаучы документлар;

күрсәтелгән урында жирләнәргә өстенлекле хокукы булган затларның булмавын раслаучы документлар.

5.12. Мактаулы участокта туганнар каберлеген исәпкә алып жир кишәрлеге биргәндә һәм дәүләт һәм жәмгыять алдында зур казанышлары һәм аерым казанышлары булган мәетләргә күмгәндә, Ютазы авыл жирлеге башкарма комитеты, үлгәннән соң жирләнгән булу хокукы булган зат турындагы белешмәләргә күрсәтеп, билгеләнгән тәртиптә күмүне терки.

5.13. Махсус оешмалар тарафыннан жирләнгән урыннарда кабер өемнәре (һәйкәлләр, тумбалар, чәчәкләкләр һ.б.) эзерләү һәм урнаштыру эшләре башкарыла.

5.14. Кабер өстендәге корылмалар бары тик Ютазы авыл жирлеге башкарма комитеты белән килештерелгән проектлар, шулай ук эскизлар, тасвирламалар, Фоторәсемнәр буенча гына эшләнәргә мөмкин.

Зиратның мактаулы участогында урнаштырыла торган кабер корылмалары жирләү статусына туры киләргә һәм дәүләт һәм жәмгыять алдында аеруча зур казанышлары һәм күренекле казанышлары булган күмелгән затлар истәлегенә лаеклы мөнәсәбәт тәэмин итәргә тиеш.

5.15. Махсуслаштырылган хезмәт кабер өсте корылмаларының проектларын (эскизларын) килештерми, житештерелгән каберләү корылмаларын билгеләми һәм аларны урнаштыру өчен түбәндәге очракларда рөхсәт бирми:

эгәр кабер салу корылмалары жирләү урынының күләменә туры килмәсә;
эгәр кабер салу корылмалары алардан ерак түгел урнашкан кабер корылмаларына мөлкәти зыян китерү куркынычы тудырса;

эгәр кабер өстөндәге Корылмалар, инженер челтәрләрен (яктырту, су сибү һ.б.), асфальт яисә башка аллеяларны, керү юлларын демонтажлау, почетлы участок территориясен төзекләндерү һәм яшелләндерү буенча өстәмә эшләр башкару зарурилыгы тудыра.

эгәр кабер өстөндәге корылмаларны эзерләү технологиясе аларның яшәешенең озынлыгына һәм ышанычлылыгына гарантия бирми икән.

5.16. Зиратларда каберлекләргә урнаштыру махсус хезмәтләр көче белән яисә аның рөхсәте белән башка як оешмалары һәм физик затлар тарафыннан махсус хезмәтләр белгечләре тарафыннан аларны урнаштыру буенча эшләрне башкару технологиясен контрольдә тоту мәжбүри. Эшләрне башкаруны эшләр башланыр алдыннан һәм алар тәмамланганнан соң зиратны караучы тикшереп тора.

Өгәр жайланманың технологиясен үтәмәү алга таба куелган кабер өсте корылмаларына яки алар янында булган башка кабер өстөндәге корылмаларга, инженерлык челтәрләренә, аллея һәм юлларны, яшел үсентеләргә каплауга зыян китерсә (бозу, юк итү), эшләрнең заказчысы, махсуслаштырылган хезмәт комиссиясе тарафыннан төзелгән дефект акты нигезендә, китерелгән зыянны тулысынча капларга тиеш.

5.17. Эзерләнгән торган һәм куела торган кабер өемнәре башка күмелгән урыннарда керүгә һәм зиратны төзекләндерү һәм яшелләндерү буенча эшләр башкаруга комачауламаска тиеш.

Күмелгән урыннарда киртәләр урнаштыру һәм склеплар төзү тыела.

5.18. Мактаулы участокны агымдагы карап тоту Ютазы авыл жирлегенә зиратларын тотуга жирлек бюджеты акчалары чикләрендә башкарыла. Жирләү урыннарын төзекләндерү буенча өстәмә эшләр башкару зарурлыгына китерә торган, дөүләт һәм жәмгыять алдында аеруча зур казанышларга ирешкән һәм мактаулы урыннарда күмелгән зиратларны хөрмәтләү белән бәйлә аерым чаралар үткөрүгә бәйлә рәвештә, өстәмә бюджет акчалары һәм бюджеттан тыш фондлар акчалары бүлөп бирелә, шулай ук физик һәм юридик затлар акчасы жәлеп ителә ала.

5.19. Мактаулы участок территориясен югары дәрәжәдә төзекләндерүне тәэмин итү, анда жирләнгән затлар истәлегенә лаеклы мөнәсәбәт тәэмин итү максатыннан, жирлек башкарма комитеты мактаулы участка тәртип саклау һәм төзекләндерү буенча агымдагы эшләр башкару өчен җаваплы аерым хезмәткәр билгеләргә хокуклы.

5.20. Күмелгән жир кишәрлекләргә күмелгән өчен җаваплы гражданныр яки юридик затлар (каберлекләр хужалары) каберне даими карап тора алмаса, алар каберне махсус хезмәт белән карау буенча хезмәт күрсәтүгә килешү төзи алалар.

5.21. Билгеләнгән кабер корылмаларының сакланышын тәэмин итү максатларында каберлекләр хужалары яки кабер өстөндәге корылмаларның хужалары аларны иминләштерә ала.

6. ЗИРАТЛАРГА БАРУ КАГЫЙДӨЛӘРЕ, ГРАЖДАННАРНЫҢ ХОКУКЛАРЫ ҺӘМ БУРЫЧЛАРЫ

6.1. Зиратка килүчеләр жәмәгать тәртибен һәм тынлыкны сакларга тиеш.

6.2. Зират территориясендә түбәндәгеләрне эшләү тыела:

һәйкәлләр, башка кабер корылмалары, мемориаль такталар, зиратны караучы рөхсәтәннән башка урнаштыру, яңадан рәсмиләштерү һәм төшерү;

каберлекләргә, мемориаль такталарны, зират жиһазларын бозарга, территорияне чүпләргә;
яшел үсемлекләргә жимерергә, чәчәкләргә өзәргә;

эт белән керү, йорт хайваннарын көтү, кошлар тоту;

учаклар ягу, грунт өчен, ком яки балчык алу нияте белән чокырлар казу, агач кисү;

спиртлы эчемлекләр эчәргә һәм исерек хәлдә булырга;

зират ябылганнан соң аның территориясендә булу;

төзелеш һәм башка материаллар запасларын калдыру;

зиратны караучы рөхсәтәннән башка каберләргә төзекләндерү буенча нинди дә булса эшләр башкару;

чит миләкне үзләштерү, аны күчерү һәм башка үзидарә гамәлләргә;

зират территориясенә чит транспорт һәм башка хәрәкәт чараларын карап торучы рөхсәтәннән башка бару;

Искәrmә. *Инвалидлар һәм өлкәннәр зиратларны караучы белән килешенеп, зиратлар территориясә буенча йөрү өчен жиңел транспорттан файдалана алалар.*

аның балалары һәм хатыны ризалыгыннан башка, вафат булган зат сурәтләнгән рәсем сәнгәте әсәрләрен таратырга.

6.3. Зиратлар территориясәндә чәчәкләр, ритуаль билгеләнәштәге әйберләр һәм каберлекләргә тезекләндерү материаллары белән сәүдә итү бары тик жиңлек башкарма комитеты рөхсәте белән генә башкарыла ала.

6.4. Килеп туган мөлкәт һәм башка бәхәсләр авыл жиңлегә башкарма комитеты тарафыннан компетенция чикләрендә яисә суд тәртибәндә хәл ителә.

6.5. Әлегә кагыйдәләр Ютазы авыл жиңлегә Башкарма комитетының мәгълүмат стәндларында танышу өчен эленә.

**КҮМҮ ӨЧЕН БИРЕЛГӘН ЖИР
КИШӘРЛЕКЛӘРЕ КҮЛӘМЕ**

	ярым ябылулы зиратларда	гамәлдә булган зиратларда	
жәсәдне күмү өчен	1,0 x 2,0 М.	1,5 x 2,0 М.	
кремациядән соң көл салынган урнаны күмү урыны	при наличии свобод- ного участка земли возле могилы ранее захороненного близ- кого родственника или супруга	в случае последующего родственного захоро- нения не более 3,0 x 2,0 м.	
ограда размерлары	0,8 x 1,1 м.	0,8 x 1,1 м.	
		оградалар куелмый	

Титул бите

җирле үзидарәненң вәкаләтле органы исеме

җирләү һәм җирләү эше өлкәсендә

КАБЕРЛЕКЛӨРНЕ ТЕРКӨҮ N ____
КИТАБЫ

(торак пункт исеме)

(зират исеме)

Башланган " __ " _____ 20__ ел
Беткән " __ " _____ 20__ ел

Каберлекләренә теркәү кенәгәсенәң титул бите формасы

(китап бите)

Күмелгән урынның рәсмиләштерү	Ф.И.А. умершего	Үлүченең яше	Үлгән көне	Күмгән көн	ЗАГС тарафыннан бирелгән үлү турындагы туныклык саны һәм көне	Кайсы ЗАГС тарафыннан бирелгән	Кабер казучының фамилиясе	Участок, сектор саны Күмү урыны номеры	Күмү урыны өчен җаваплы кешенең адресы һәм номеры
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Күмү теркәлү китабының таблицасы формасы

<p>_____гражданинга, ул каберлек хужасы булып торы турында бирелгән Үлгән _____ _____каберлеге зират, участок N _____, рәт _____ Кабер өсте язмалары _____ Инвентарь саны _____ Куелган" ____ " _____ г. М.П. Зират караучы _____</p>	<p>Кабергә кабаттан күмү оештырылган _____ _____ Үлгән кеше " ____ " _____ г. _____ (Ф.И.А.) Һәм китапта _____сан астына рәсмиләштерелгән _____ " ____ " _____ г. М.У. Зират караучы _____</p>
---	--

Ютазы авыл җирлеге башлыгына
_____ (кемнән)

Адресы:

ГАРИЗА

_____ жәсәден җирлектә
урнашкан зиратның мактаулы участогында күмүне сорыйм

(фамилиясе, исеме, атасының исеме)
19__ елда туган, " __ " _____ 20__ елда үлгән,

(казанышлар, бүләкләр, исемнәр, мәрхүмнең аерым казанышлары күрсәтергә)

Раслый торган документлар күчермәләре кушымта итеп бирелә.

Мәрхүмнең ихтыярын башкаручы
(җирләү бурычын үз өстенә алган зат)

_____ имза
" ____ " _____ 20__ ел

КАРАР

_____ жәсәден күмү рөхсәт ителә.

Җирлекнең башкарма комитет җитәкчесе _____:

М.У.

Ютазы авыл җирлеге башлыгы:

З.М.Әһлиева

М.У.

Ютазы авыл җирлеге
зиратларын карап тоту кагыйдәләренә
5 кушымта

Башкарма комитет җитәкчесенә

_____ (кемнән)

Адресы:

ГАРИЗА

_____ (фамилиясе, исеме, атасының исеме)
гәүдәсен күмүне сорыйм

_____, 19__ елда туган, үлгән кешене
(20__ елда., в 20__ елда күмелгән җирлекнең мактаулы кешеләре күмелгән урынга
күмергә рөхсәт бирүегезне сорыйм _____
(фамилиясе, исеме, атасының исеме)

_____ туганлык мөнәсәбәтләре дәрәжәсе, җирләү өчен нигезләр

_____ җирләнгән урын чикләрендә. Бу урында җирләнүгә өстенлекле хокукы булган башка туганнары юк.

Раслаучы документларның күчермәләрен тапшырам.

Мәрхүмнең ихтыярын башкаручы
(җирләү бурычын үз өстенә алган зат)

_____ имза

" ____ " _____ 20__ г.

КАРАП

_____ жәсәден күмү рөхсәт ителә.

Жирлекнең башкарма комитет
житәкчесе _____ :

M.Y.